

MOC DUCHOVNÍCH MUŽŮ – 13. NÁSTUPCE TO NEMÁ NIKDY SNADNÉ

Drazí bratři a sestry, vážení přátelé, milá hosté,
pokoj Vám ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.

Přátelé, dnešní slovo věnuji Jozuovi, muži, jehož nelehká úloha spočívala v tom, že **měl převzít vedení pro výjimečném a nenapodobitelném Mojžíšovi.**

Pojďme se společně ponořit do dnešního slova, je zapsáno v první kapitole knihy Jozue:

Po smrti Mojžíše, služebníka Hospodinova, řekl Hospodin Jozuovi, synu Núnovu, který Mojžíšovi přisluhoval: „Mojžíš, můj služebník, zemřel. Nyní tedy vstaň a přejdi s veškerým tímto lidem přes tento Jordán do země, kterou dávám Izraelcům. Dal jsem vám každé místo, na které vaše noha šlápne, jak jsem přislíbil Mojžíšovi. Vaše pomezí povede od stepi a tohoto Libanónu až k veliké řece, řece Eufratu, podél celé země Chetejců až k Velkému moři, kde zapadá slunce.

Po všechny dny tvého života se proti tobě nikdo nepostaví. Jako jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě klesnout a neopustím tě. Bud' rozhodný a udatný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi v dědictví, jak jsem se přísahou zavázal jejich otcům, že jim ji dám.

Jen bud' rozhodný a velmi udatný, bedlivě plň vše, co je v zákoně, který ti přikázal Mojžíš, můj služebník. Neodchyluj se od něho napravo ani nalevo; tak budeš jednat prozíravě všude, kam půjdeš. Kniha tohoto zákona ať se nevzdálí od tvých úst. Rozjímej nad ním ve dne v noci, abys mohl bedlivě plnit vše, co je v něm zapsáno. Potom tě bude na tvé cestě provázet zdar, potom budeš jednat prozíravě. Nepřikázal jsem ti snad: Bud' rozhodný a udatný, neměj strach a neděs se, neboť Hospodin, tvůj Bůh, bude s tebou všude, kam půjdeš?“

I přikázal Jozue správcům lidu: „Projděte táborem a přikažte lidu: Připravte si zásobu potravin, neboť po třech dnech přejdete tento Jordán a půjdete obsadit zemi, kterou vám Hospodin, váš Bůh, dává do vlastnictví.“

Rúbenovcům, Gádovcům a polovině kmene Manasesova pak Jozue řekl: „Pamatujte na to, co vám přikázal Mojžíš, služebník Hospodinův. Řekl: »Hospodin, váš Bůh, vás přivede do odpočínutí a dá vám tuto zemi.« Vaše ženy, děti a stáda nechť zůstanou v zemi, kterou vám dal Mojžíš v Zajordání. Ale vy ostatní, udatní bohatýři, vojensky seřazeni přejdete před svými bratřími řeku a budete jim pomáhat, dokud Hospodin nepřivede do odpočínutí vaše bratry jako vás. Až i oni obsadí zemi, kterou jim dává Hospodin, váš Bůh, vrátíte se do své země a obsadíte ji; tu vám dal Mojžíš, služebník Hospodinův, v Zajordání na

východě. „Odpověděli Jozuovi: „Učiníme všechno, co jsi nám přikázal, a půjdeme všude, kam nás pošleš. Budeme tě poslouchat stejně, jako jsme poslouchali Mojžíše. Jen ať Hospodin, tvůj Bůh, je s tebou, jako byl s Mojžíšem. Kdo se tvému rozkazu postaví na odpor a tvých slov neuposlechne ve všem, co mu přikážeš, je hoden smrti. Jen buď rozhodný a udatný.“

Než se dostaneme k samotnému tématu, mám otázku:

- *Vrátili jste se k přemýšlení nad tím, jaký je nejlepší způsob formování, výchovy a vedení druhých?*

Když dovolíte, pokusím se o ilustraci. Zajdu na chvílku dozadu do místnosti k hloučku našich mladých. A předvedu, jak to často děláme.

Nebojte se, nic nebudete dělat, jen do vás budu „hustit“ příkazy: **„Bud’ rozhodný a udatný! Neboj se! Seber se! Dej do toho všechno! Poslouchej, a hlavně nic nepodělej! Makej!“**

- *Jak se Vám to poslouchá? Můžete říct, že Vás to povzbuzuje? Nebo dokonce nějak proměňuje?*

Mnozí lidé čtou a vnímají **Boží slovo jako sadu direktivních příkazů a zákazů** – něco jako pravidla silničního provozu, nebo zákoník práce. Mnozí takhle vnímají nedělní promluvu, a co horšího, někdy takhle na naše děti mluvíme s přesvědčením, že pro ně děláme to nejlepší. **A upřímně řečeno, není divu, že tak často se naše slova míjejí účinkem.**

A jak se Vám naopak poslouchá: **„Jsi rozhodná, jsi udatný, nemáš důvod k obavám. Jsi úžasný/úžasná. Máš na to. Zvládáš to! Jsem pořád s tebou, neboj! Nezůstaneš na to sama!“**

- *Jak na Vás působí taková slova?*

Mám za to, že ten druhý způsob je mnohem lepší.

Přemýšlel jsem nad tím, jak Bůh doopravdy mluvil k Jozuovi (a nejen k němu). Zda to bylo **jen ve strohých příkazech**, nebo zda to znělo spíš jako **slova konstatování, povzbuzení a potěchy**. A je mi jasné, že to s tou hebrejštinou není úplně jednoduché, jak mi někteří moji učitelé Starého zákona kdysi říkali.

Sám mám zkušenost, že Boží slovo je budující, a **i v případě, že jde o nějaký příkaz, ukazuje především směr či východiště**. Přikláním se tedy spíše k variantě pozitivních důrazů, i když k tomu znovu dodávám: **„Platí to i to.“**

Stačí se podívat na Desatero, které známe jako soubor „základních příkazů“, přesto se dá nahlížet následovně:

Slyš Izraeli, právě proto, že jsem tvůj jediný Bůh a nemusíš se klanět ničemu jinému ani si to nějak zpodobňovat, máš úctu k rodičům, nevraždíš, nekradeš, nesmilníš, nevydáváš křivého svědectví, nedychtíš po věcech druhého...

Pojďme se podívat, jak se s novou úlohou hlavního lídra lidu vypořádal Jozue v době, v níž už neměl podporu, dohled a radu Mojžíše.

Po prvním konstatování, že Mojžíš zemřel a Jozue má s lidem vstoupit do Zaslíbené země, následuje Boží ujištění:

Po všechny dny tvého života se proti tobě nikdo nepostaví. Jako jsem byl s Mojžíšem, budu i s tebou. Nenechám tě klesnout a neopustím tě. Bud' rozhodný a udatný, neboť ty rozdělíš tomuto lidu zemi v dědictví, jak jsem se přísězně zavázal jejich otcům, že jim ji dám...

Pro každého vedoucího taková slova znějí jako nebeská hudba (tady tedy doslova): Nikdo se proti tobě nepostaví, jako jsem byl s předchozím vedoucím, budu i s tebou, nenechám tě klesnout a neopustím tě...

- ***Jak to máte vy, když se do něčeho pouštíte, nebo jste k něčemu povolání? Kde čerpáte jistotu, kde máte zázemí, kdo vás povzbuzuje nebo ujišťuje?***

Jedna věc je Boží ujištění – to je pro vedoucího, který se má postavit do čela to nejdůležitější. Ze strany Jozuy bylo **nejlepší odpovědí**, že se **držel Božího nařízení**, aby měl zákon Božím neustále na mysli, neuchyloval se od něho, hledal v něm moudrost. A měl zaslíbení, že díky tomu bude jednat prozíravě a bude se mu dařit. (A to se v jeho dalším životě skutečně naplnilo.)

Na druhé straně je důležité slyšet potvrzení i od těch, které vedete. Jozue nemá aureolu jako Mojžíš, proto mohou vedle něj vyniknout i další schopní lidé. Snad i proto se proti Jozuovi nikdo nebouří. A je to velmi dobrý obecný princip – **dobry vedoucí nestrhává pozornost na sebe, nýbrž dává prostor především druhým**. Kvalita vedoucího se pozná tehdy, když není přítomen – lidé i v jeho nepřítomnosti se neodchýlí od cíle a vědí, co mají dělat.

Osobní otázka:

- ***Pokud někoho vedeš, učíš, pro koho a jakým způsobem vytváříš prostor pro druhé ty?***

Navíc si musíme připomenout, že do Zaslíbení země **vstupuje úplně jiná generace – generace pouští zocelených mladých mužů a žen**, kteří vyrůstali v drsné poušti. Nová generace už neměla otrockou mentalitu svých rodičů, navíc pod vedením Mojžíše prožili mnoho zázraků a byli svědky toho, jak s nimi Bůh jednal a jedná. **Jozuovi a spolu s ním i Kálebovi se podařilo pro tuto generaci zachovat a znovu nadchnout pro myšlenku dobytí Zaslíbené země.**

Osobní otázka pro mladé, ale nejen pro ně:

- *Jaká zkouška z poslední doby tě zocelila? Co ses díky ní naučil? (Pokud ti mohu doporučit, zapiš si to, aby ses k tomu mohl později vrátit.)*

Jak už jsem zmínil, důležité je i potvrzení či ujištění od těch, které vedete. A to se Jozuovi dostalo. Lid odpověděl Jozuovi:

„Učiníme všechno, co jsi nám přikázal, a půjdeme všude, kam nás pošleš. Budeme tě poslouchat stejně, jako jsme poslouchali Mojžíše...“

Každý vedoucí, který slyší taková slova, je ujištěn o několika důležitých skutečnostech: Ty, které vede, mu **důvěřují**. Jsou **ochotni naplňovat společný cíl**, který je před nimi. Zároveň je to **vyjádření loajality** tomu, kdo vede.

To všechno se naplnilo. Když se podíváme na celý příběh Jozuy, zjišťujeme, že nemusel řešit neustálé vzpoury jako Mojžíš, nýbrž mohl veškerou svou energii napřít na hlavní cíl: získat Zaslíbenou zemi pro svůj lid.

Abychom nezapomněli na otázku, kterou dlouhodobě zkoumáme: ***v čem spočívá moc duchovních mužů?***

Mám za to, že u Jozuy jeho moc vycházela z **ochoty se učit od zkušenějšího Mojžíše**. Vycházela z ochoty **naslouchat a důvěřovat Božímu vedení**. A byla spojena i s moudrostí vedení – **držet se vytyčeného cíle, povzbuzovat k němu ostatní a vytvářet prostor** pro druhé.

Možná nás tedy nepřekvapí, že pod Jozuovým vedením **prožil Boží lid období mimořádně velké jednoty a soudržnosti**.

Na závěr ještě kratičký dodatek k naší generaci poslední dobou je nám jasné, že se společnost opět ocitá na dějinné křižovatce. Zatím nevíme, kam přesně naše cesta povede. Mám však za to, že jedním z nejdůležitějších úkolů starší generace je **vytvořit prostor a dát příležitost vyniknout generaci nastupující**. Pojďme je **strhávat vlastním příkladem v opravdovosti a horlivosti pro správné a pravdivé (a z mého pohledu tedy vlastně Boží) věci**.

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 21.4.2024)